

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 210/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť I. R., podanú advokátom Petrom Janíkom, Hviezdoslavova 16, Partizánske, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/118/2013 z 15. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. R. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2013 doručená sťažnosť I. R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) rozhodnutím Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co/118 /2013 z 15. októbra 2013.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení odporcu v 2. rade účastníkom konania vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 C/127/2004 o určenie neplatnosti právnych úkonov. O návrhu rozhodol okresný súd tak, že návrhu vyhovel. Proti rozhodnutiu okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom konaní okresný súd vyniesol rozhodnutie, ktorým žalobnému návrhu vyhovel. Proti rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd pod sp. zn. 5 Co/118/2013 dňa 15. októbra 2013 tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti vyjadruje nespokojnosť s rozhodnutím okresného súdu (len argumentačne, pretože sa nedomáha v petite jeho zrušenia), ako aj krajského súdu predovšetkým vzhľadom na to, že „... *trpia hrubými pochybeniami, nedostatkami a porušeniami zákona, ktorých prejavom je zjavne nedostatočná odôvodnenosť, dôkazná nepodloženosť, nepreskúmateľnosť a až arbitrárnosť týchto rozhodnutí, ktorých podstatou sú závažné porušenia základných princípov materiálneho právneho štátu (princípu materiálnej spravodlivosti a materiálnej ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu vrátane riadneho, náležitého a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutí súdov)*...“.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Krajský súd v Žiline rozhodnutím sp. zn. 5 Co/118/2013 zo dňa 15. 10. 2013 porušil sťažovateľovi I. R... základné právo na súdnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. *Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/118/2013 zo dňa 15. 10. 2013 a celú vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie a rozhodnutie.*

3. *Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi I. R... náhradu trov konania (právneho zastúpenia), ktoré je Krajský súd povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu Petra Janíka, advokáta so sídlom v Partizánskom, Hviezdoslavova č. 16, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

7. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

8. Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

9. Ústavný súd v zmysle už uvedeného predovšetkým konštatuje, že k sťažnosti sťažovateľa, ktorú koncipoval jeho právny zástupca (advokát) aj ju podpísal, nebolo pripojené splnomocnenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Zistený nedostatok sťažovateľ neodstránil a splnomocnenie nedoručil ani do času rozhodovania o jeho sťažnosti.

10. V súvislosti s uvedeným nedostatkom (bod 9) ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného

právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

11. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

12. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom (ako je absencia splnomocnenia advokáta), že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014